

Työryhmä / Puutarhuri-minitaidekaappi:

Teokset ja teostekstit: Kaija Hinkula

Kirjan suunnittelu: Kaija Hinkula

Kuratointi: vastuumuseotutkija Hanna-Leena Ruottinen

Tehtävät: Kaija Hinkula & Hanna-Leena Ruottinen

Tekstien editointi: Hanna-Leena Ruottinen

Puutyöt: museomestari Mika Siekkinen

Museovirasto on tukenut projektia

Oulun taidemuseon tilaustyö 2025–2026

Mikä minitaidekaappi?

Minitaidekaappi on Oulun taidemuseon tuottama ja taiteilijan toteuttama tilausteos, joka on suunnattu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kuntien varhaiskasvatukseen. Se sisältää taideteoskokonaisuuden lisäksi pedagogisen materiaalin, joka tukee taiteen tarkastelua päiväkoteissa lapsille ominaisella tavalla – tutkien, ihmetellen ja itse tekemällä.

Puutarhuri-minitaidekaapin on toteuttanut oululainen kuvataiteilija Kaija Hinkula. Puutarhuri-minitaidekaappi rohkaisee lähestymään abstraktia taidetta ja sen elementtejä uteliaalla mielikuvituksella toiminnallisesti ja vuorovaikutteisesti.

Kaija Hinkula työskentelee tavallisesti suurten tilallisten kokonaisuuksien, installaatioiden, parissa. Niissä maalaukselliset ja veistokselliset elementit sekä arkiset valmisesineet yhdistyvät näyttelytilaan, ja teosta tarkastellaan eri suunnista teoksen sisällä liikkuen. Puutarhuri-minitaidekaappi perustuu hänen aiempaan Gardener-teoskokonaisuuteensa, joka täytti Turun Taidehallin Iso gallerian kesällä 2024.

Mitä tämä vihko sisältää?

Käsissäsi oleva opasvihkonen on minitaidekaapin käyttöohje. Löydät siitä tietoa, toimintaideoita ja välineitä taidekaapin tarkastelemiseen.

Puutarhuri-minitaidekaappiin kuuluu:

- kaksi taittuvaa ovea, jotka ovat myös taideteoksia
- vetolaatikko, joka sisältää pienen valopöydän, virtajohdon, mikrokuituliinan ja opasvihkosen
- vetolaatikko, jossa on värillisiä akryylimuovisia muotoja tutkittavaksi valopöydällä
- kuution muotoinen ulos vedettävä taideteos
- pystysuuntainen ulosvedettävä teos, jonka päällä on QR-koodi videoteokseen

Minitaidekaapin käyttö:

Aseta taidekaappi pöydälle tai lattialle ennen ovien avaamista. Koska kaappi on pieni, sitä pitää tarkastella läheltä. Päiväkodissa kaappia voidaan tutkia pienissä ryhmissä yhdessä aikuisen kanssa. Kaapin ja laatikoiden käsittely on aikuisen tehtävä.

Jotkin taideteoksista ovat hauraita ja helposti särkyviä. Käsittelethän niitä varoen, sillä muoviosat naarmuuntuvat herkästi. Kehykset ja laatikot voidaan vetää ulos kaapista. Nosta teos aina sen puuosista ja käytä vetimiä.

Tarkastelkaa kaappia kokonaisuudessaan ennen kuin avaatte ovet tai alatte tarkastella laatikoihin kätkeytyviä teoksia.

Puhdistakaa akryylimuoviset osat ja valopöydän pinta tarvittaessa puhtaalla mikrokuituliinalla. Älä kastele liinaa.

Varmistakaa käytön jälkeen, että kaikki osat ovat omilla paikoillaan valmiina seuraaville käyttäjille.

Valopöydän käyttöohje:

Kiinnitä johto ladataksesi valopöydän akkua. Valopöydän sivulla on pieni vipu, josta voit valita käytätkö laitetta johdon vai akun avulla.

Paina valopöydän kulmassa olevaa käynnistys-nappia.

Puutarhuri-minitaidekaappi

Puutarhuri-minitaidekaappi on oululaisen Kaija Hinkulan teoskokonaisuus. Se on eräänlainen ylistys haaveilulle, havainnolle ja sen pelkistämiseksi – ja viherkasvien hoidolle. Kokonaisuus koostuu veistoksellisista maalatuista kappaleista, joihin on yhdistetty muun muassa viherkasvien hoidossa käytettyjä esineitä, kuten kastelupalloja, kastelupiikkejä tai pala puutarhaletkua. Levyille leikatuissa teoksissa tai teosten osissa toistuu erilaisiin siemeniin ja kasveihin yhdistyvä kuvitteellinen abstrakti, ei-esittävä kuvio. Minitaidekaappi tutustuttaa katsojansa ei-esittävän taiteen ulottuvuuksiin toiminnallisesti ja vuorovaikutteisesti. Teokseen kuuluu myös videoteos, joka on katsottavissa QR-koodin kautta päiväkodin medialaitteilla.

Taiteilija on halunnut korostaa teoksissaan haaveilun ja kuvittelun voimaa. Siemenen aihiot ja herkulliset fantasiavärit kuvaavat kasvua ja muutosta sekä toivoa ja luottamusta tulevaisuuteen. ”Ajattelen, että haaveilu ei ole pakoa todellisuudesta, vaan voimavara ja välttämättömyys maailmassa – vapauden kasvualusta uusille ajatuksille, toisin olemisen mahdollisuuksille. Toivo ja kuvittelun mahdollisuus kannustaa meitä näkemään maailman eri valossa, mikä voi olla innostavaa, voimaannuttavaa ja tarpeellista nykymaailmassa.”

Mikä abstrakti?

Esittävä taide kuvaa maailmaa niin, että asiat on helppo tunnistaa - kuten maiseman, puun, eläimen tai ihmisen. Esittävän taiteen vastakohta on abstrakti taide ja joskus sitä sanotaankin ei-esittäväksi taiteeksi. Abstrakti taide ei pyri yhdennäköisyyteen mutta se voi silti perustua havaintoon, jota on pelkistetty äärimmilleen riisumalla siitä yksityiskohtia.

Koska abstraktissa taiteessa ei ole selkeitä tunnistettavia kohteita tai tarinoita, katsojalla on vapaus kokea ja tulkita taideteoksia omista lähtökohdistaan!

Abstrakti taide voi herättää monenlaisia tunteita muotojen, värien ja kuvioiden kautta. Abstraktissa taiteessa värit voivat olla suorien ja käyrien viivojen rajaamia tai vallata teoksen pinnan villisti. Sommittelulla eli eri osien välisillä etäisyyksillä ja suhteilla on myös tärkeä tehtävä.

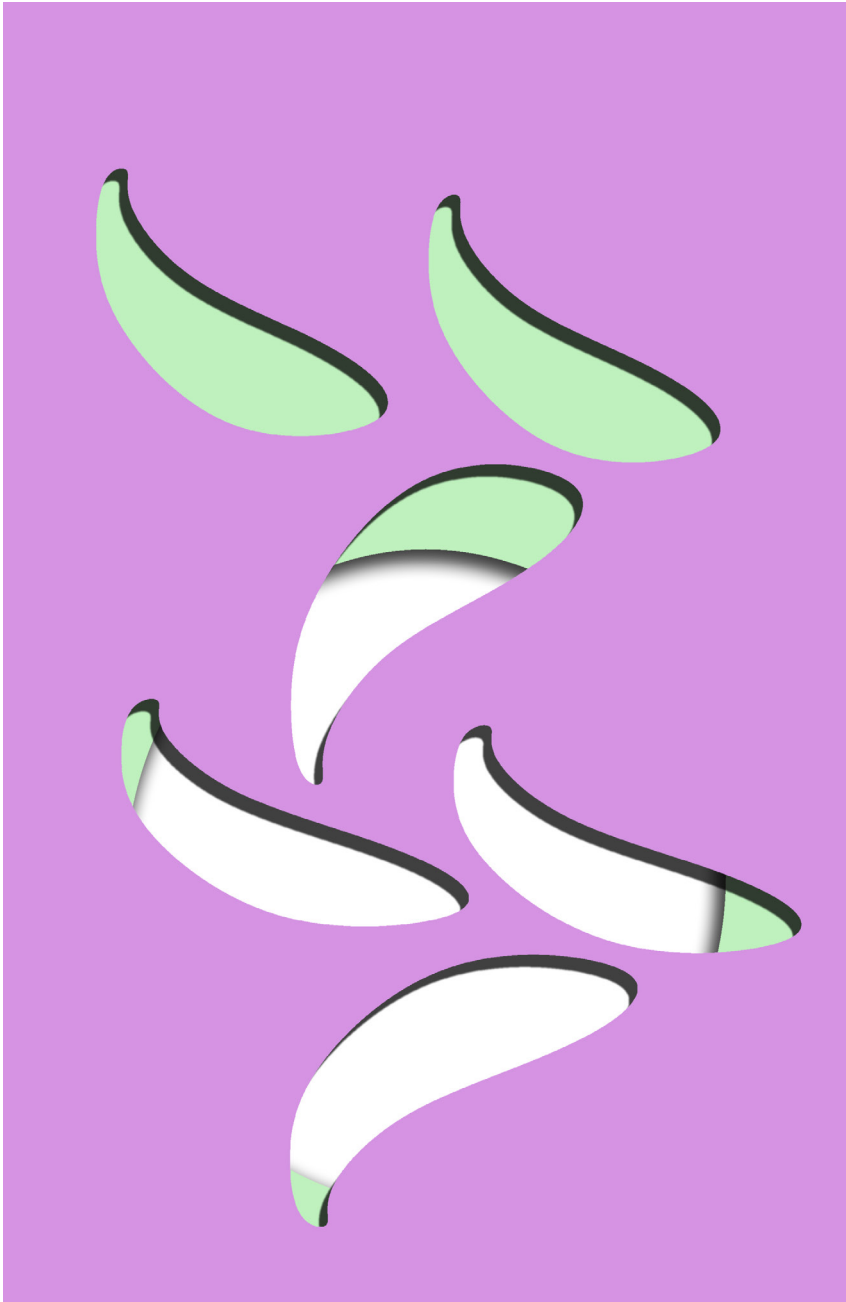
TOIMINTAIDEOITA

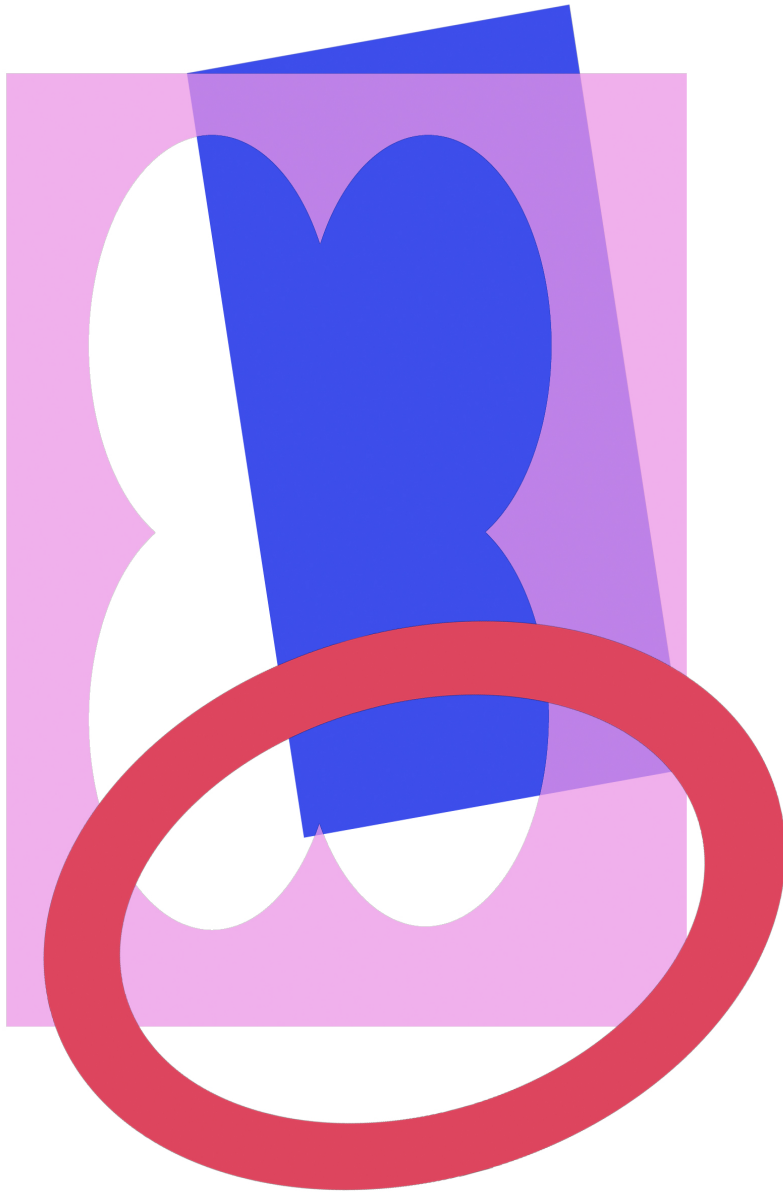
Pelkistys

Kaija Hinkula on pelkistänyt erilaisia kasviaiheisiä muotoja kuvioleikkauksiin, jotka toistuvat esimerkiksi kaapin ovien aukkokuviaina tai värillisinä leikattuina muotoina. Lapset ovat pelkistämisen mestareita ja heillä on usein taito löytää tarkastelemastaan kohteestaan olennainen ja tärkeä.

Omaa tuotosta tehdessä liikoja yksityiskohtia voi karsia käyttämällä sellaista materiaalia tai välineitä, jotka eivät suostu yksityiskohtien tarkkuuteen. Älä siis pelkää pelkistää!

Valitkaa jokin arkinen esine päiväkodista ja asettakaa se malliksi. Vaihtoehtoisesti voitte kerätä lähiympäristöstä luonnonmateriaalia tutkittavaksi. Jokainen lapsi voi valita oman kohteen tai voitte työskennellä yhdessä erikokoisissa ryhmissä. Kuvatkaa valitsemanne kohde esimerkiksi muovailamalla muovailuvahaa tai taikataikinaa tai maalatkaa käyttäen oikein suurta sivellintä.

Värileikki

Tutkikaa ympäristöä katsomalla sitä minitaidekaapissa olevien eriväristen akryylimuovista leikattujen muotojen läpi. Mitä havaitsette? Miten ympäristö muuttuu?

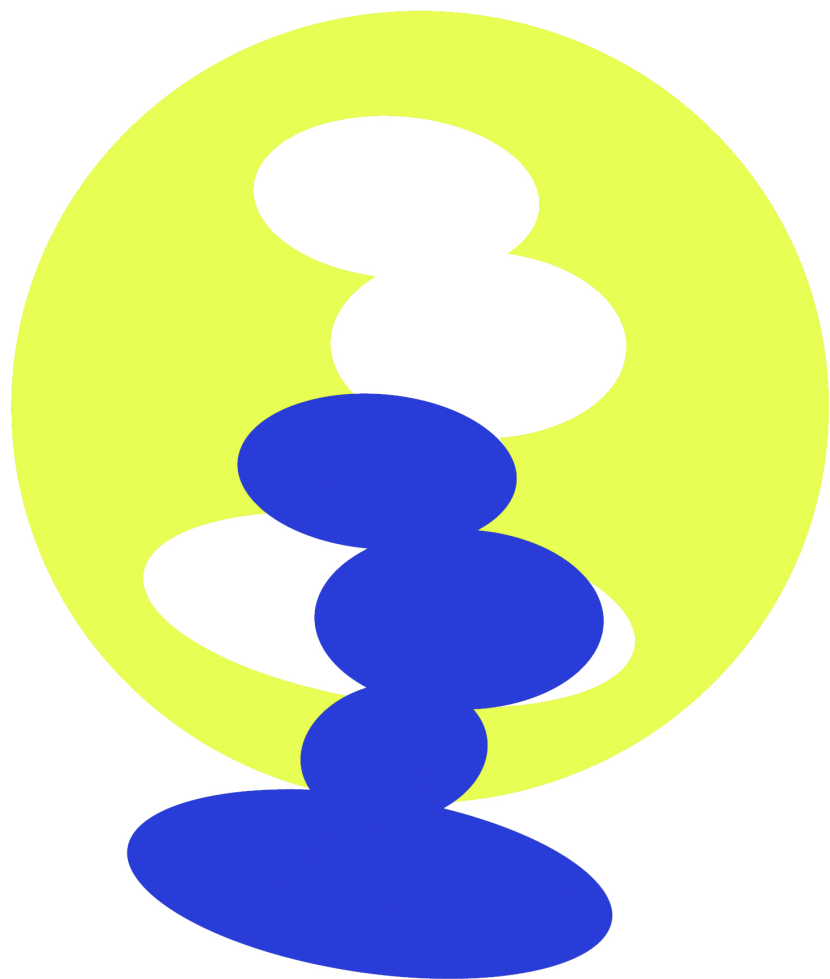
Tutkikaa muotoja sitten valopöydän päällä. Miten valo vaikuttaa väreihin? Miten eri värit vaikuttavat toisiinsa? Mitä värejä eri yhdistelmistä syntyy, kun niitä asettelee päällekkäin ja lomittain? Miksihän näin tapahtuu?

Voitte hyödyntää värihavaintojanne esimerkiksi silkkipaperiaskartelussa. Silkkipapereita voi liimata leikattuihin kartonkikehyksiin. Ne näyttävät upeilta ikkunalla valoa vasten. Kolmiulotteisen muodon sisälle voi laittaa myös led-tuikun.

Sommitelma

Rakentakaa värillisistä muodoista kokonaisuus valopöydälle. Voitte tehdä haluamanne abstraktin värisommitelman tai kokeilla muodostaa kappaleista esittävän kuvan. Ottakaa jokaisesta teoksesta valokuva muistoksi.

Sommitelman voi myös saada liikkumaan! Animaatio toimii samalla periaatteella kuin elokuva: peräkkäisten valokuvien esittäminen tekee kuvista eläviä. Animaatioita varten kuvia otetaan useita ja jokaisen kuvan oton välissä haluttuja muotoja liikutellaan aavistuksen verran valopöydällä. Kuvaamista varten kannattaa käyttää jalustaa. Liikkeen sujuvuus ja vauhti riippuu siitä, kuinka monta kuvaa otetaan, ja kuinka pieni liike peräkkäisten kuvien välillä on. Elokuvassa, jossa liike on täysin sujuvaa, on 24 kuvaa sekunnissa. Esimerkiksi iPadin iStopMotion-sovelluksella lyhytelokuvan tekeminen onnistuu myös lasten kanssa.

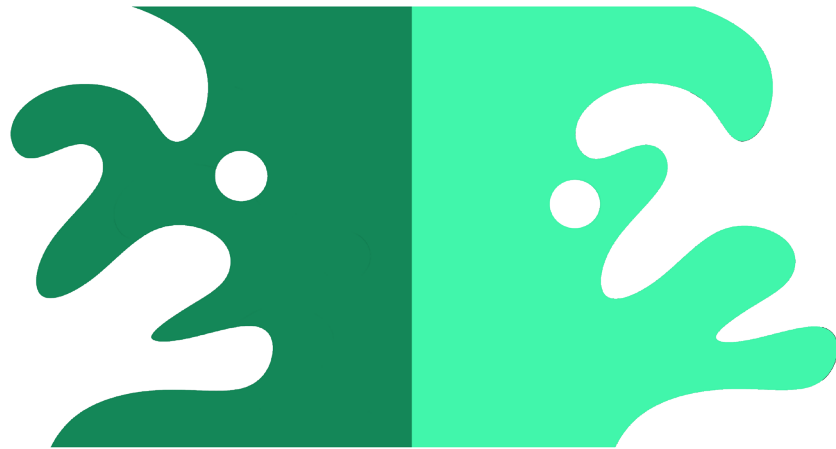
Tunnekirjo

Nimetkää erilaisia tunteita ja keskustelkaa niistä. Erilaisia tunteita ovat esimerkiksi suru, ilo, pelko, hämmästyminen, kiukku, toivo ja häpeä. Kokeilkaa esittää niitä pantomiimina toisillenne ja arvatkaa mistä tunteesta on kyse!

Pohtikaa ja ehdottakaa, mikä väri voisi kuvata kyseistä tunnetta. Entäpä mikä muoto? Jotkut tunteet voivat olla pyöreitä ja pehmeitä, toiset teräviä ja kulmikkaita. Mitä geometrisia muotoja tunnistatte? Löydätkö näitä muotoja ympäriltänne?

Haaveet

Taiteilija on halunnut korostaa teoksissaan haaveilun ja kuvittelun voimaa. Millaisia haaveita sinulla on? Miten kuvaisit haavettasi pelkillä väreillä ja muodoilla? Käyttäkää vesivärejä ja maalatkaa abstrakteja haavekuvia!

Kasvihuone

Kaija Hinkula hyödyntää teoksissaan usein toistoa ja kerroksellisuutta. Teokset usein myös muuttuvat, kun niitä tutkii eri suunnista. Tutkikaa Kaija Hinkulan kasvihuonetta muistuttavaa teosta joka puolelta. Mitä havaitsette? Millaisia ajatuksia teos herättää?

Teos sisältää tavallisia esineitä, joita voi ostaa kuka vain kaupasta. Tunnistatteko kaikki esineet kasvihuoneen sisällä? Selvittäkää, mihin niitä voisi käyttää.

Oma tila

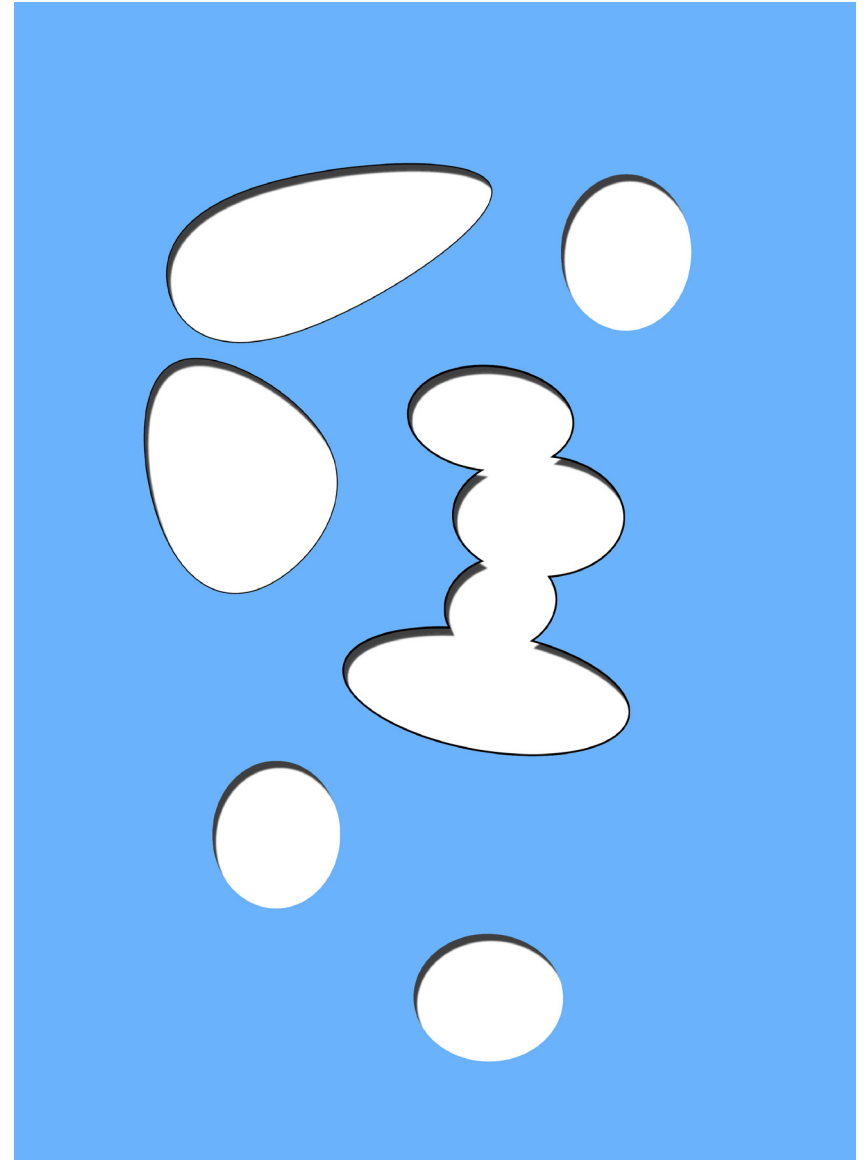
Kerätkää erilaisia ja erivärisiä esineitä ja rakentakaa oma pienoismaailma. Voitte tehdä oman versionne kasvihuoneesta tai rakentaa jotain ihan muuta. Vain mielikuvitus on rajana!

Käytöstä poistetut pahvilaatikot rajaavat hauskan tilan, johon voi aikuisen avustuksella leikata myös aukkoja. Hyödyntäkää pahvilaatikkoaskartelussa myös kalvoja. Väriä saa laminoimalla silkkipapereita laminointikalvon väliin.

Kätevyyskoe

Leikki ei ole pelkästään lasten oikeus! Katsokaa Kaija Hinkulan videoteos yhdessä. QR-koodi avaa videon medialaitteessa. Mitä ihmettä videossa tapahtuu? Joskus helpotkin asiat tuntuvat käsittämättömän vaikeilta.

Käyttäkää päiväkodille unohtuneita parittomia asusteita ja askarrelkaa itsellenne erikoishanskat tai vaikkapa tossut! Kiinnittäkää niihin lisäosia, älkää unohtako koristeluja. Kokeilkaa suorittaa helppoja tehtäviä erikoisasusteet päällänne. Hankalaa, mutta hauskaa, eikö vain!

Abstrakti luonto

Tehkää pieni taideretki päiväkodin lähiympäristöön. Kuunnelkaa luonnon ääniä. Tutkikaa erilaisia luonnonmateriaaleja – lehtiä, keppejä, käpyjä, kiviä. Tutkikaa niistä löytyviä erilaisia muotoja ja värejä. Kerätkää materiaalit yhteen. Etsikää, lajitelkaa ja laskekaa löydöksenne ja kootkaa niistä yhteinen taideteos.

Oma kasvi

Minitaidekaapin teoksissa on käytetty pelkästään teollisesti tuotettuja valmisesineitä ja materiaalia, joka ei maadu. Kasvi tuo iloa ja tutkittavaa pitkäksi aikaa. Istuttakaa oma kasvi itse tehtyyn ruukkuun, joka on toteutettu kierrätetyistä materiaaleista. Kasvin voi kasvattaa siemenestä tai idättämällä. Kasvi tarvitsee valoa ja säännöllistä kastelua kasvaakseen. Sen istuttamiseen sopii parhaiten kevät, jolloin valon määrä lisääntyy. Kasvivalojen avulla kasvukautta saa pidennettyä.

